

„EDINOST“

Izhaja enkrat na dan, razun nedelj in praznikov, ob 4. uri pop. — Naročnina znaša: za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K in za en mesec 2 K. — Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priloge naročnine se upravnštvo ne ozira.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamične številke po 6 stot. (3 novč.); izven Trsta pa po 8 st. **Telefon številka 870.**

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglas

se računajo po vrstah v petitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana, osmrtnice in javne zahvale, domači oglasi itd., se računajo po pogodbi. — Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Ne frankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo. Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravnštvo v ulici **Molin piccolo št. 3. II. nadstr.** Naročnino in oglase je plačevati v Trstu.

Uredništvo in tiskarna: ulica Carintia št. 12.

Srbija in Bolgarija.

Včeraj so došle z Balkana senzacionalne vesti, katerih se moramo Slovani in posebno mi Jugoslovani od srca veseliti. Te vesti zatrjujejo namreč, da bolgarsko-srbsko prijateljstvo postaja vedno intimnejše ter da upljivni bolgarski in srbski politiki vseh strank delajo na to, da se med Bolgarijo in Srbijo sklene — personalna unija.

Zadnje dni vršila so se toliko v Sredu, kolikor v Belemgradu tozadevna velevažna posvetovanja. Sestavljen je baje že načrt, po katerem se bo skušalo dospeti do zaželjenega cilja. Načrt je sledeči: pred vsem se v Bolgariji s pomočjo vojske pahne s prestola sedanjega nemškega kneza Ferdinanda, na kar se — če bo le mogoče zakonitim putem — tudi njegovo dinastijo odpravi iz Bolgarije; potem proglašajo bolgarsko narodno sobranje dinastijo Karadjordjevič; ustanovi personalno unijo med obema slovanskima državama ter se potem sklene vojska konvencija in carinska zveza med Bolgarijo in Srbijo. Tako združeni državi mogli bi se vpešno boriti proti Turčiji za osvobodjenje Macedonije in odpali bi potem med istima državama vsi spori glede vprašanja, katera od obeh ima pravico do okupacije Macedonije.

Naravno je, da so srbski politični krogi z veseljem pozdravili te namere svojih bolgarskih bratov.

V dokaz, da so te vesti resnične, navaja se imenovanje Ivana Djaje srbskim odposlancom v Sredu. Ivan Djaja je namreč znan kakor navdušen pristaša združenja Bolgarije in Srbije in je bil ravno radi tek svojih stremjenj svojevčasno zahteval na kneza Ferdinanda Bolgarskega odpozvan s Sredom. To njegovo zopetno imenovanje srbskim diplomatičnim zastopnikom v Sredu kazalo bi torej, da je knez Ferdinand izgubil v Bolgariji že ves upljiv ter da je popolnoma onemogel nasproti unijonističnim težavam, ki so v prvi vrsti naperjene proti njegovi osebi in dinastiji. On bo moral sedaj mirno gledati, kako bo v Sredu proti njemu deloval zakoniti zastopnik Srbije, ki vrhu tega uživa popolno zaupanje Bolgarov. Dodati je še, da so posebno navdušeni pristaši zveze obema slovanskima državama srbski in bolgarski častniki.

V zvezo se sedanjim položajem v Bolgariji spravlja se tudi odpotovanje kneza Ferdinanda v svoje rojstno mesto na Nemško. Kakor znano so pred par dnevi trdile vesti, da je knez Ferdinand pobegnil iz Bolgarije, da si reši življenje pred zaroto bolgarskih častnikov. Sedaj pa se te prvotne vesti ublažujejo v toliko, da Ferdinand ni definitivno

odšel iz Bolgarije, pač pa da se hoče odpovedati prestolu, ako mu velesile ne dajo gotovih garancij, da se bodo v Macedoniji spoštovale pravice bolgarskega prebivalstva.

To bi bile torej najnovejše in velevažne vesti se slovanskega juga. Da-li so iste povsem resnične, ali pa po večini plod časni-karske fantazije, o tem ni mogoče soditi na prvi pogled. Vendar pa se lahko z vso gotovostjo trdi, da te vesti niso brez vsake podlage.

Ravno pred dnevi omenjali smo namreč, da so vse stranke na Bolgarskem zelo zadovoljne se sedanjim stanjem v Srbiji ter da glasila istih strank jako simpatično pišejo o sedanjem srbskem kralju, Petru I. Karadjordjeviču: gotovo mnogo simpatičneje, nego govore o svojem lastnem knezu Ferdinandu, ki v slovanski rusofilski Bolgariji že zato ni priljubljen, ker je nemškega rodu. Kralj Peter pa Bolgarom ni simpatičen samo radi tega, ker je svobodomiselnega in panslavističnega mišljenja, marveč tudi radi tega, ker so uverjeni, da so Karadjordjeviči bolgarskega pokolenja.

Jasno je torej po vsem tem, da je javno mnenje na Bolgarskem zelo naklonjeno unijonističnim težavam. Vprašanje je le, da-li je res prišlo do konkretnega sporazumljenja med bolgarskimi in srbskimi politiki, kakor trdijo včeraj došle vesti, ali ne. Vsekakor pa je verjetno, da, če tudi še ni prišlo, vendar že v bližnji bodočnosti brzkone pride do takega sporazumljenja in potem tudi do uresničenja srbsko bolgarskih težav, katerega uresničenja se ne bodo veselili le Bolgari in Srbi, marveč vsi Jugoslovani sploh.

Po združenju Srbije in Bolgarije, imeli bi na jugu krepko slovansko državo, ki bi imela važno besedo o reševanju ne-le balkanskega, marveč tudi jugoslovanskega vprašanja. A ne smemo pozabiti, da bi vrhu tega imela ta krepka jugoslovanska država na svoji strani severno slovansko državo, močno Rusijo.

Kakor spremljamo s toplimi simpatijami vse sedanje prerojevalno gibanje na slovanskem jugu, tako pozdravljamo najsimpatičnejše tudi stremljenja Srbov in Bolgarov glede združenja in želimo, da bi se njih idejali v najkrajšem času spremenili v dovršene čine.

Papežev pogreb.

V soboto večer ob 7. uri se je vršil v cerkvi sv. Petra v Rimu slavnosten pogreb papeževga trupla.

Že opoldne se je izpraznila prostorna vatikanska bazilika. Takoj, ko je bila cerkev

blesk, ki ga imajo na sebi ženske, kadar se čutijo srečane.

Od povabljenih je razun Svirskega in de Sintena dospel stari svetnik Klavdijski z sinovcem Zigmundom, z mladim plemičem, ki se ni odlikoval z nadarjenostjo, pač pa z drznostjo, čegar oči so se le preveč razločno pasle na gospe Elzen in kateri tega ni znal skriti. Dalje knez Valerij Porecki, človek štiridesetih let, s plešo in z velikim licem ter s koničasto lobanjo; gospod Viadrovski, bogat in jezav človek, posestnik vreloev nafte v Galiciji, a ob enem ljubitelj umetelnosti in sam umetnik diletant, ter končno Kresovič, dijak in začasni učitelj Romula in Rema, katerega je gospa Elzen takisto povabila, ker je njegovo fantastično lice jako ugajalo Svirskemu.

Mladi gospodinji je bilo vedno, a tem bolj še sedaj mari za to, da je imela na razpolago salon, kakor se je izražala »intelektualen«. Ni pa mogla iz početka odvrniti razgovora od mestnih spietk in dogodkov iz gralne hiše, katero je Viadrovski imenoval »slovaničina«, trdeč, da se oadi čuje več slovanskih jezkov, nego vseh drugih. Via-

drovski, sprovajajoči svoje življenje v Monte Carlo, se je poglavitno vkvarjal s tem, da se je rogat lastnim rojakom in drugim slovanskim bratom. Bil je to njegov konjiček, katerega je rad jezdaril skokoma, brez oddiha. Torej je bil takoj jel pripovedovati, kako je pred par dnevi v »Carola de la Mediterranee«, ob šesti uri zarano ostalo pri igri samo sedem oseb in vsi ti so bili Slovani.

»Mi se že rodimo s tem«, je dejal, obrnivši se k gospodinji. »Po drugod, vidite gospa, ljudje štejejo na ta način: devet, deset, ednajst, dvanajst itd., vsak pravi Slovan pa pravi nehote: devet, deset, valet, dama, kralj... Tako je... Na Kernašo zahaja smetana naše družbe in tu izžemajo sir iz nje.«

Knez Valerij, s koničasto lobanjo, je na to proglasil z glasom človeka, ki odkriva skrito resnico, da vsa strast, ki presega mero, je pogubna, vsekakor pa da k »Cercle de la Mediterranee« pripada dokaj odličnih gostov, s katerimi se spleča, da se človek seznanja. Tako je naletel on ondaj pred tremi dnevi na Angleža, prijatelja Chamberlaina, kateri Anglež ga je povpraševal po odnošajih naše dežele, on pa mu je opisal na obiskovalnici

prazna, so zaprli vrata in pričele so se priprave za slavnosten pogreb. Truplo so prenesli najprej na sredino kapele sv. Zakramenta. Potem ko je bilo urejeno vse drugo, so truplo prenesli v korno kapelo. Temu prenosu je prisustvovalo kakih 3000 oseb. V korni kapeli so čakali kardinali, katerih je bilo 45, drugi vatikanski dostojanstveniki, dr. Mazzoni, dr. Lapponi, pristav p. papeža, Pij Centra in zbor diplomatov.

Ceremonija je bila jako kratka: Ko so truplo pok. papeža prinesli v korno kapelo, je je dekan kapiteljna najprej poškopril z blagoslovljeno vodo ter mu podelil sveto odvezo. Zatem je monsignor Cagiano pokril mrliču obraz z belim pajčolanom, a potem je monsignor Riggi pokril vse truplo s pajčolanom iz svile rožnate barve. Na to je prišlo šest častnih stražarjev. Ti so vzdignili truplo in je položili v krsto iz cipresnega lesa. Poleg trupla so položili — kakor smo mi že v naprej opisali — tri mošnje, v katerih vsaki je bilo 26 svetinj, in pergament z bijografijo pokojnega papeža. Na to so krsto pokrili in zapečatili s pečati kardinala kamerlenga, višjega duhovna bazilike, kardinala Rampolle in majorđoma. Krsta iz cipresnega lesa s truplom je bila položena v svinčeno krsto, na pokrovu katere je vdolben napis, ki smo ga že priobčili našim čitateljem v soboto. Mej tem je Pompeni, notar vatikanskega kapiteljna, prečital akt, v katerem so zabeležene vse ceremonije, ki so se vršile po papeževe smrti in sicer od konstatovanja smrti pa do pokopa. Zatem so zapečatili svinčeno krsto in jo položili v tretjo, katera je iz brestovega lesa.

To trojno krsto s truplom so morali vzdigniti s pomočjo škripecov ter jo potem počasi spustili v rakev. Mej tem je pel pevski zbor psalm »Benedictus Dominus Deus Israel!« Ko je bila krsta na svojem mestu, so kardinali pomolili nekoliko in potem so vsi zapustili cerkev. Ostali so le grofi Pecci, nečaki pokojnega papeža, zastopniki vatikanskega kapiteljna in notar, da so prisustvovali zapiranju rakeve, katero je končalo okolu 11. ure po noči.

V soboto predpoludne je imel sveti kolegij svojo peto a včeraj šesto sejo. Novodošli kardinali so Herrero, Espinosa, Manara, Lecot, Casanas, Pages, Portanova, Fenoni, Bacilieri in Richard. Vseh skupaj je sedaj 45.

Politični pregled.

V Trstu, 27. julija 1903.

O položaju. Okoli gospoda Koerberja je postalo nekam čudno tbo. Je-li ta tišina

posledica resignacije? In več nego naravna bi bila taka resignacija po tako eklatantnih nevspehih v vseh sferah toliko našega notranjega političnega življenja, kolikor v razmerju do Ogrske! Ali pa je morda to tišina pred — novimi presenečenji?

Pred nekoliko časa že smo čitali v neki dunajski novini, da je g. Koerber dobil od krone rok, do kdaj mora ustvariti garancije za parlamentarno rešenje najvažnejih državnih potreb. Ta rok poteče tam nekje sredi avgusta. Hitrim korakom se bliža ta rok in kmalu prideta za g. Koerberja hrbet in palica do nevarnega zblizenja.

Okolo g. Koerberja pa je zavladala mučna tišina. Celu njegovi sicer vsikdar kričavi in bahavi oficijozusi so postali malobesedni in nič pozitivnega ni možno doznati od njih o ramenih njegove ekselence, da ustreže nalogu krone. Le tu pa tam se prerije v svet kaka drobna vestica. Tako doznajemo iz nekega vira, da je krona sedaj odločno za češko zahtevo glede vseučilišča na Moravskem. In brzkone v zvezi s to vestjo je navstala druga, ki pravi, da se že vrša nova pogajanja mej nemškimi in češkimi voditelji.

Sicer ne oficijelno, ali dejanski vendar! A govori se tudi, da se je prepad med Čehi in Nemci na teh pogajanjih nekoliko zožil. Ali kdo bi mogel reči, da-li je s tem povedana resnica, ali pa govori tu le želja onih, ki bi hoteli biti g. Koerberju na uslugo?!

Položaj na Ogrskem. Listi mnogo in gostobesedno ugibajo o sedanjem stanju na Ogrskem, a nihče ne ve povedati nič konkretnega. Gotovo se more o položaju na Ogrskem trdititi to, da ni sedaj nič gotovega! Vedno se še ugiba, da-li bo Khuen še nadalje kapituliral pred opozicijo, ali pa zaprične politiko »železne pesti«. Govori se tudi še vedno o razpuščenju zbornice, kakor o zadnjem sredstvu.

Grof Apponyi ima sedaj polne roke dela in na vse strani konfirira v »prilog« Khuenu, a Khuen mu ne zaupa več. Večina misli napraviti še slednji poskus in hoče v prihodnji seji staviti predlog, ki bi slednjič odrezal obstrukcijsko debato o vladinem programu. Večina hoče namreč predlagati, naj se zaključijo debata o vladinem programu ter prične razprava o drugem predmetu. O tem predlogu da smejo govoriti le štirje govorniki, na kar zbornica jednostavno glasuje o predlogu.

Čudno je le to, da se ni večina takoj poslužila tega tako priprostega in vpešnega orožja proti obstrukciji! Ali se ga pa hoteli hoteli poslužiti? To je jako verjetno o znanih tajnih zvezah, ki vežejo na Ogrskem večino in — opozicijo.

njeno ekonomično in politično stanje sploh ter zlasti še društvene aspiracije. Ta obiskovalnica pride brezdvomno v roke, ako ne Chamberlaina, katerega ni tukaj, pa vsaj Salisbury-ja, kar bo še bolje. Brzkone se tudi srečajo s Salisbury-jem na plesu, ki ga namerava prirediti francoski admiral in ob času katerega ima biti ves »Formidable« a žur električno razsvetljen.

Kresovič, ki ni le bolehal na jetiki, marveč je bil človek iz drugega tabora ter je sovražil družbo, v kateri se je moral kakor odgojitelj Romula in Rema kretati, se je, ko je začul govor o obiskovalnici, jel ironično smejeti, gospa Elzen pa, hoteča odvrniti pozornost od nje, je dejala:

»Tu ljudje doprinašajo čuda. Čula sem, da ima biti vsa pot od Nice do Marzilje električno razsvetljena.«

»Ta načrt je izdelal inženir Ducloz«, dejal je Svirski, »ki pa je pred par meseci umrl. Bil je tako strasten elektrik, da je, mislim, zapovedal v oporoki, naj bi bil njegov grob električno razsvetljen.«

(Pride še.)

PODLISTEK.

Na svetlem obrežju.

Novela. Poljski spisal H. Sienkiewicz. Poslovenil Podravski.

II.

Gostje, povabljeni od gospe Elzen, so se zbrali v hotelu de Paris ob sedmih zvečer. Dobili so posebno dvorano skupno z manjšim stranskim salonom, v katerem bi imela biti po obedu podana kava. Gospa je zapovedala obed »brez ceremonij«, toda možakarji, znajoči dobro, kaj si imajo pod tem misliti, so dospeli v frakih in belih ovratnikih; ona pa je nastopila v bledorožnati, izrezani sukunjici z eno veliko gubo, ki je segala na hrbtu od vrh života do tal. Lice je namreč imela drobno in glavo majhno, s čemer je na početku bližjega seznanenja kar očarala Svirskega. Njene polne rame so imele zlasti na teh mestih, kjer je telo kuko iz sukunjice, barvo in prezornost biserne školjke; roki od ramen do laktov pa sta bili rdeči in nabuhli. Toda ta vtis je delala le njih nagota. Sploh pa se je odbijalo od nje veselje, dobra volja in oni

Nova doba na Hrvatskem bo — stara doba. Doba stroge zakonitosti, o kateri je sladko govoril novi ban graf Pejačević, se je inaugurirala z eklatantno nezakonitostjo. Na mesto prejšnjega samostojarskega napisa — Magyar Allamvasutak — na poslopu državnih železnic v Zagrebu so priredili dvojezičen napis, toda, z madjarščino na prvem mestu! To je očitna nezakonitost in kršitev pogodbe, ki na hrvatskem teritoriju ne pozna drugega jezika, nego hrvatskega — Graf Pejačević je torej začel z nezakonitostmi in s tem je že na vsečih ravnanjih po kateri mora — po fizikalnem zakonu — iti niz dol. Mnogi pa dopuščajo možnost, da bi imel graf Pejačević res pošteno voljo v to, da v Hrvatski nastopi doba zakonitosti, ako bi ne bilo — grofa Khuena.

Ta hoče dalje po telefonu vladati ne-srečno Hrvatsko, a graf Pejačević je preveč političen slabik, da bi se mogel vpešao upirati telefoničnim poveljem Hedervarya. To pa tem manjše, ker se mu bo opirati na stranko, ki je postala brezčutna tudi za najhujša žaljenja naroda in njegovih pravic. Nadaljeval bo torej na Hrvatskem zistem, katerega je Gabriel Ugron v svojem govoru, ki ga je imel te dni v ogrski zbornici, označil z besedami: »Meni se pokriva obraz z rudečico, ko mislim, da je — tu je govoril proti grofu Khuenu — še en del v kraljestvu sv. Štefana, Hrvatska, kjer je potlačena vsaka svoboda, kjer je novinstvo udušeno, kjer vlada najhujši absolutizem.

To je vse delal Kluen v imenu Ogrske in jo je s tem kompromitiral pred vsem civiliziranim svetom. Ogrska mora storiti vse, da bo na Hrvatskem svoboda spoštovana. Kar je počel Kluen na Hrvatskem skozi dvajset let, to gotovo ni priporočilen listek za njegovo osebo.

Nismo pa tako najivni, da bi pričakovali, da tudi mamelukom v večini hrvatskega sabora zalije rudečica obraz po taki sodbi. Saj so izgubili možnost srmovanja.

Kralj Peter o hrvatsko-srbskem vprašanju. Spljetsko »Jedinstvo« je dobilo od ugledne osebe v Belemgradu tole sporočilo: Te dni se je kralj Peter razgovarjal z nekim politikom, ki se bavi s hrvatsko-srbskim vprašanjem. Kralj se je izrazil: Srbija in Srbi v kraljevini ne morejo vplivati na razmerje med Srbi in Hrvati v trojednici. To je notranja stvar teh poslednjih. Ali jaz ne morem umeti, radi česa se pripravajo. Vidim, da se eni in drugi radi bavijo z veliko politiko; a če ne morejo vplivati na mednarodno politiko, bi bilo, mislim, bolje, ako bi se bavili s svojimi stvarmi, da bi vsi delali na to, da jim napreduje skupna domovina, in da uredi med seboj. Med njimi tudi ni razlike. Samo to bilo potrebno, da so med seboj bolj znošljivi, da eden drugemu priznavajo ime in narodnost, pa naj se imevajo vsakdo kakor ga je volja! Uverjen sem, da bi morali Srbi v trojednici ob vsakem vprašanju iti vsopredno s Hrvati, a Hrvatje bi morali spoštovati Srbe ter jim priznavati pravice in privilegije, katere so tem poslednjim zajameli avstrijski cesarji in ogrski kralji, ki so avstrijci naslov kraljev hrvatsko-slavonsko-dalmatinskih. To velja tudi za srbski cerkveni zbor. Tudi radi konfesionalnih šol in Cirilske pisave ne bi smelo biti spora, ker cirilica je slovanska pisava; a če hočejo oni imenovati svoj jezik srbskim, kakor Hrvati hrvatskim, je vse to zopet narodno. Hrvatje in Srbi imajo mnogo posla na svojem domu; zato ni pametno, da se pripravajo za nekaj, kar ni njihovo in o čemer niso merodavni. Ker, ako se pravdajo radi Bosne in Hercegovine, se ne spominjajo, kako jih ni vpraševal nikdo, ko so Turki došli v ti deželi, niti tedaj, ko je nastopila okupacija, kakor jih tudi ne bo vpraševal nikdo, ko se pozneje reši mednarodno vprašanje Bosne in Hercegovine, a malo bi kdo vpraševal toliko Hrvate kolikor Srbe, ko bi se reševala tudi usoda Trojednice. Vse, kar bi mogli storiti, bilo bi to, da se združijo kakor bratje, da se izbeže velike politike, da povspešujejo svoje domače posele. Ali iz Srbije se ne morejo umešavati v to, ker je čisto notranje vprašanje. Teoretiki morejo pretresovati o kakem nadvladju Hrvatov in Srbov na jugu.

Tržaške vesti.

Promovirala sta te dni na dunajskem vseučilišču izdajatelja rano umrlega »Juga« :

dne 21. t. m. g. Niko Zupanič iz Gribelj na Belokranjskem doktorjem filozofije, in dne 22. t. m. g. Fran Derganc, iz Semiča na Belokranjskem, doktorjem medicine. Prvi je znan kakor širitel jugoslovanske ideje; njega nedavno pod imenom Fr. Gersin izšla brošura »Makedonien« je vzbudila veliko pozornost osobito na Balkanu, mej Srbi, ki so jo že prevedli. Tudi naši vojaški krogi (»Reichswehr«) so se pridno bavili žojo. Prevaja se ravnokar na češko, italijansko itd. Odlomek azprave je izšel (pred brošuro) v »Lj. Zvonu«. M. j. Srbi uživa dr. Zupanič velike simpatije. Dr. Derganc je priznan literat slovenski (Kazimir Radič v »Lj. Zvonu«): pesnik, pisatelj-essayist in filozof.

Naše čestitke rojakoma, ki delata čast sebi in — svojemu rodu. A mi smo uverjeni, da ravno s tem, da sta se povspela na častno mesto, se jima prične še le prava doba dela, učenja, raziskovanja, stremjenja in povspevanja više in više sebi v čast in narodu na korist.

Diši po denunciaciji! Nerači se v teh resnih časih »puščamo v naše domače malenkostne in nizke prepire. — Ali na to, kar poše »Slov. Narod« v svoji sobotni številki proti nam, ne moremo in ne smemo molčati.

Podtika nam namreč zlobno, da prigrvarjamo: »da se novorojenci v Riemanjih ne dade krstiti po duhovniku, da se mrtveci pokopljejo brez svečenika, in priznava očitno, da bi mu popolen prehod v pravoslavlje ne bil baš neljub«.

Kje je čital članek ljubljanskega lista kdaj vse to v »Edinosti«?! — In ravno v tem, da nam podtika take stvari, obstoji denunciacija! Ko pa bi hoteli biti gospodje okolo »Slov. Naroda« lojalni, bi morali priznati, da je »Edinost« vedno in vedno puščala stvari, ki spadajo v verske dogme in versko moralo, na miru ter je na tem polju vsikdar priznavala avtoriteto cerkvenih oblasti.

To nam je bilo in nam bo v načelo, da ne posezamo v stvari, ki ne spadajo v naš delokrog.

V cerkvene stvari pa, katere zasecajo v naše narodno in politično življenje in o katerih sme govoriti vsak vernik — v te stvari smo posezali trezno, dosledno in odločno. Tako bo tudi v bodoče. To je torej razlika, katere ne morejo umeti gospodje pri »najstarejšem« slovenskem dnevniku. Zato bi bilo dobro, da bi gospodje pri »Slov. Narodu« že enkrat prišli na pravo pot ter pustili verske stvari v razsoj onim, ki so poklicani za to! Tem gorečnejše pa naj bi se oprijeli cerkvenega vprašanja, ki globoko zaseca v naše javno življenje in usodno deluje na razvitek slovenskega naroda. Tako cerkveno vprašanje je ravno naše ríemanjsko. Tu gre za rešitev uprave cerkvenega pramoženja, doprinosanja občinarjev za kongruo, za ustanovitev samostalne duhovniške službe, za vprašanje slovenskega bogoslužja in za povrnitev slov. cerkve po obredu sv. Cirila in Metodija. Za ta vprašanja se je bil boj v Riemanjih, a da ta boj še ni končno izvojevan, na tem ima svoj del krivde tudi stranka, ki se zbira okolo »Slov. Naroda«, ker ni bila v tem boju — dosledna!! Sedaj pa, ko se Riemanje odpravljajo v pravoslavlje ravno zato, ker se jim kratita slovensko bogoslužje in slovenska katoliška cerkev, — sedaj ne more »Edinost« metati kamenja nanje, ker zna dobro, da je vsa krivica na strani izvestnih organov avstrijske nemške vlade — nemške, zapomnite si to! — in nam protivne cerkvene oblasti. Da pa »Slov. Narod« izrablja tužno stanje ríemanjskih mučnikov v svoje frivolne strankarske namene, za to mu pošiljamo svojo — gorko solzo!!

Politika v cerkvi. Po oglih mesta vidimo velike plakate, izdane od škofijskega ordinarijata in podpisane od vladike samega, v katerih se naznanjajo obredi in vabijo verniki na žalovanje po pokojnem glavarju cerkve.

Dočim pa so se razne državne oblasti vendar povspele do tolike pravičnosti, da to, kar hočejo naznaniti razobešavcem plakatov, pripovedujejo tudi v našem jeziku, je pa pravičnost naše cerkvene oblasti na stališču, da najlepša pravičnost v Trstu je, če se vse razglaša le v laškem jeziku.

To naj izvoli vzeti na znanje »Slovenec«, da bo nekoliko bolj previden, ko nam

bo hotel govoriti zopet, da je na cerkveni oblasti v Trstu prišla sedaj doba pomirjenja in vsem enake pravice.

Naše mestno gospodarstvo. Večkrat že ste omenili tiste »trdnjave«, ki so jih zgradili tisti italijanski inženjerji. Znano vam je, kako so se komaj dodelani zidovi sprti zopet posuvali. In potem vam zidajo na novo, kakor da bi to nič ne stalo. Seveda ne stane njih, ampak davkoplačevalce. Saj mi bi se še ne razgrevali toliko radi tega, ako ne bi vedeli, da lep del vojske davkoplačevalcev sestavljamo mi Slovenci.

Naši italijanski soobčani pa se menda ne razgreva o, čeprav jim gospodje na občinski upravi nalagajo breme na breme, saj imajo naši italijanski soobčani namreč — to »zadodženje«, da njihove krvave žulje uživajo »bratci« iz Italije. In nič ne deno, ako morajo vsled tega naši domači občinarji z trebihom za krubom! In če ne morejo tega, pa morajo z lačnim trebihom gledati, kako — služijo drugi.

In da bi jih videli, kako prepotentno se vedejo! Prav tako, kakor da smo mi ptujci tu, oni pa domačini. Njim se ne sme skriviti ni en sam las, oni pa ne spoštujejo nikogar. Ob razstreljavanju vedejo se naravnost brezobzirno. Ni malo jim ni mari, ako spravljajo v nevarnost zdravje in življe družih ljudij. Ako bi kateri Tržačan — pa bodi tudi italijanske narodnosti — tako postopal, bi drugače računali žnj m.

Mi poznamo sicer ta naš tržaški komunalni zistem, vendar bi se drzili zahtevati pojasnila, da-li res mora občina plačevati troške za prezidavanja že — dodelanih zidov?

Naše občinske finance so itak že v skrajno slabem stanju. Gospoda bi morali enkrat sprevideti, da tako ne more iti dalje z našim mestnim gospodarstvom, ako nočemo, da pride do katastrofe. Sedaj bi morali pač spregledati že tudi slepci!

V zaključek naj povemo še, da nikjer na svetu ne bi poverjali novih del takim podjetnikom, ki so poprej prevzeto nalogo izvršili tako slabo, kakor se je na primer zgodilo na cesti pri sv. Ani, kjer morajo vsa zidovja predelavati. To bo stalo ogromnih stroškov, katerih pa — tako se vsaj govori splošno — ne bodo plačevali podjetniki, ampak... pa vsaj veste, kdo!

Več davkoplačevalcev.

Še par citatov. Na Dunaju izhajajoča »Freisinnige Zeitung«, katero izdaja židovski novinar Singer, je v zadnji svoji številki posvetila Leonu XIII. članek, v katerem se nahajajo tudi te-le izjave:

»Žajim (Leonom namreč) ni izgubil le eden najznamnejših papežev, ki je nosil tiaro petindvajset let, ampak je izgubila iz življenja tudi ena iz onih malo velikih prikazni druge polovice 19. stoletja«.

»Naj se že misli kakor hoče o razmerju med državo in cerkvijo, in naj se že ima tako ali tako mnenje o položaju papežtva v sedanjosti in nasproti vpešanjem, ki delujejo na sedanjost — vendar treba pripoznat, da je Lev XIII. svojimi mirnim in zmernim nastopanjem veliko koristil cerkvi«.

»Napredkom na polju znanosti in socialno socialne znanosti je sledil z veliko pržnjo in ni odklanjal demokratične socialne struje sedanjega časa«.

»Tej demokratični struji se ima klerikalizem v različnih državah zahvaliti na svojem napredovanju, dočim tako imevovani svobodomiselní izgubljajo tla med prebivalstvom ravno zato, ker ne zadoščajo demokratičnim in socialnim zahtevam sedanjosti«.

»Leon XIII. in krščanska demokracija naj bi bila v tem pogledu učiteljja svojim svobodomiselnim nasprotnikom, katerih politično vedenje je omogočilo krščanskemu socializmu, da je plemenitega starčka pridobil za svoje načrte.

»Svoboda ne izključa, ampak vključa spoštovanje do vsakega verouzpovedanja. Vera ne hodi poleg našega življenja, ampak naše življenje samo je religija«.

Napad na družbo sv. Cirila in Metodija. »Slovenski Narod« prinaša vest, da se šri po Trstu govoriča, da mali družba sv. Cirila Cirila in Metodija odstopiti tržaški Marijini družbi družbino šolo in zemljišče pri sv. Jakobu za Marjin dom. In sicer zastoj, sli pa za prav nizko ceno. Temu nasproti konstatiramo, da tu v Trstu take govorice ni bilo in je ni. Ta »reca« spada med babje kvante, ki se jih pušča »Slovenski Narod«

poročati iz Trsta in po katerih se kažejo v polni luči — resnicoljubni njegovi poročevalci. Mi se navadno niti ne oziroma več na te race, ker smo se jim že privadili. A da danes ne molčimo, je vzrok v tem, da je pred nami glavna skupščina sv. Cirila in Metodija, in je trenotek tu, ko je dolžnost vsakomur, da navdušuje za družbo. A vsa podlost gonje »Slovenskemu Narodu« poslana vesti se kaže v dejstvu, da družba ravno sedaj zida peti razred na deški šoli in je tudi že razpisano mesto učitelja.

Ciril-Methodijeva veselica v Trstu. — Združena odbora moške in ženske Ciril-Methodijev« podružnice v Trstu polagata tem potom račun o vspehu Ciril-Methodijeve veselice, ki se je vršila dne 5. julija t. l. na družbenem šolskem vrtu pri Sv. Jakobu.

1. Pri blagajni se je prejelo dne 5. julija na vstopnini in darovih 1112 kron 10 stot.

2. Za razposlane vstopnice po Trstu in okolici se je prejelo 734 kron 60 stot.

3. Darov po veselici se je prejeilo 122 kron 60 stot.

Vseh dobodkov je bilo torej 1969 kron 30 stot.

Med darovi je všteti 100 kron, katere je podarila blagorodna družina Kalistrova, za kar jej bodi na tem mestu izrečena najsrčnejša zahvala. Tem povodom je daroval tudi gosp. Pavel Zorko z Opčin 5 K.

Vseh stroškov je bilo pa 540 K 50 st. med katerimi je všteti 100 K, ki so se potrošili za otroški vrtec na Greti, katerega vzdržuje moška Ciril-Methodijeva podružnica na Greti.

Kakor je torej razvidno, je materialni vspeh veselice ob naših žalostnih razmerah dovoljen — moralni vspeh pa je bil naravnost diven. To je bila prva veselica take vrsti v Trstu. Za njo bodo sledile druge, vedno lepše in boljše!

Na svidenje ob prihodnjem godu sv. Cirila in Metodija!

Slovensko petje in »Zveza slovenskih pevskih društev«. Na ustanovnem obnem zboru »Zveze« je gosp. prof. Štritof rekel med drugim:

»V imenu osnovalnega odbora Vas prav prisrčno pozdravljam. (Tu je pozdravil vse zastopnike po vrsti, kakor so se prijavili.) Današnji dan je velepomemben dan, ne samo za slovensko petje, ampak za slovensko bodočnost v obče. Slovenci radi in tudi dobro počjo, to nam priznavajo celo naši nasprotniki. Do sedaj je bilo naše petje nekaka divja cvetka, ki je cvetela tu pa tam divno, a ker ni imela vrtnarja, je ni bilo mogoče urediti tako, da bi bila odgovarjala povsem uspešno Slovincem.

Sedaj se nam je posrečilo dobiti vrtnarja, ki bo to cvetko (slovensko petje) oplemenjeval — jo požlahtni in ta vrtnar je naša »Zveza slovenskih pevskih društev«!

Se združenimi močmi se nam gotovo posreči, da dosežemo, česar bi ne mogli doseči, ako bi bili raztrešeni na vse vetrove, kakor smo bili do sedaj«.

To so zlate besede moža učenjaka, ki si je ob strani neumornega pevca in učitelja, prof. Hubada, zaslužil, da se mu je podelila najvišja čast v »Zvezi slovenskih pevskih društev«. Štritof-Hubad sta ona moža, ki sta nam s pomočjo gosp. komisarja Gutnika in še enega gospoda — katerega imena se, žal, ne spominjamo — ustanovila streho, pod katero se bomo slovenski in slovenski pevci zbirali in navduševali za naše lepo petje in za naš mili slovanski narod.

»Naj bi »Zveza« postala faktor, ki naj združi Slovence v teh težkih časih«, je vskliknil gosp. prof. Hubad na koncu svojega poročila. Mi pa dostavljamo: Bog dal!

Ker je več revnejših pevskih društev, katera si ne upajo vpisati se v »Zvezo«, češ, da jim ne bo mogoče nastopati na skupnih koncertih, ker da bodo stroški preveliki in ker jim ne bo mogoče nastopati tudi iz drugih ozirov, moramo stvar pojasniti tudi na to stran.

Glede potnih in drugih stroškov se da napraviti pri vsakem pevskem društvu malo hranilnico. Blagajnik naj sprejema tudi najmanjše avotice od posamičnih členov in naj iste vpisuje v posebno knjižico. Vsak pevec naj ima zapisano v tej knjižici, kolikor in kdaj je kaj shranil. Denar naj se naloži v bližnjo posojilnico in ko pride dan izleta na skupni koncert, bo sleherni pevec imel že

ep kupček evnaka. Skupne slavnosti se bodo vršile le vsakih 3—5 let, zato bo tudi dovolj časa, da si lahko vsakdo prihrani potrebno svoto.

Glede nastopanja pa povemo, da Nemci, ki imajo skupne nastope, nikdar ne pojejo vsi (na skupnih zborih), da, niti polovica jih ne poje.

Taki peveci, oziroma društva, ki bi ne mogli, iz enega ali drugega vzroka, nastopiti na skupnem nastopu, bodo imeli priliko, da pokažejo svoje vrline pa na nastopih posamičnih društev.

Sploh smo pa mi prepričani, da se bo naše petje v obče mnogo zboljšalo pod zvezinim nadzorstvom.

Sedaj naj sleherno pevsko društvo skrbi, da postane naša »Zveza« res zveza vseh petje goječih slovenskih društev! Skrbite, da na prvem koncertu, ki se bo svoječasno vršil v beli Ljubljani — nastopimo vsi slovenski slavčki, brez izjeme!

Pevsko društvo »Zvonimir« v Ročolu. To na novo ustanovljeno društvo bo imelo svoj prvi redni občni zbor v nedeljo dne 2. avgusta v gostilni »pri dveh cipresah«. Začetek ob 5. in pol uri popoldne. Dnevni red bo sledeči: prečitavanje potrjenih pravil, vsprejemanje novih členov, volitev novega odbora, in sicer: predsednika, podpredsednika, tajnika, blagajnika, knjigovodje, 2 pregledovalcev računov in 6 odbornikov; morebitni predlogi in nazveti. Na obilo udeležbo vabi osnovalni odbor.

Zavodu sv. Nikolaja je došla za me se naslednja podpornina: Županstvo Klanec 80 K, gospe: Barb. Luj, Epple Iv., Bartol M., Ponikvar Karla, po 2 K; gospića Mici Pož 2 K; za mesec junij: gospića Zinka Zoržut 5 K, posojilnica Podgrad 20 K, žup. Breslovče 13 K, g. Musič nabral v Kamniku 20 K, županstvo Sodražica 50 K, Neimečevana 1 K, dr. Trinajstić 5 K, dr. Gregorčič 5 K, Wilfan J. 4 K, Rade v Rovinju 1 K, Pregelj Hedvika 1 K. Mici Pož poročena Mikuš o priliki svoje poroke 10 K. — Bog plati.

Blagajničarka.

Za splošno volilno pravo. Kakor po raznih mestih in osebah na Dunaju, tako je tudi socialistična stranka v Trstu večeraj sklicala javen shod splošni volilni pravici v prilog. V slovenskem jeziku je govoril g. Linhart. Vsprejeta je bila resolucija, predložena od predsednika shoda, g. I. Oliva, v kateri se izreka protest proti sedaj veljavnemu reprezentativnemu sistemu, se zahteva sprememba ustave v zmislu razširjenja narodnega zastopstva, in izjavlja shod, da se mora uvesti splošna in jednaka volilna pravica in se mora ista proglašiti za prvo potrebo državi in narodom.

Služba pisarniškega oficijala je razpisana na tukajšnjem namestništvu. Ako se ta služba ne podeli kakemu aktivnemu ali kvijerčanemu uradniku, imajo upravičeni podčastniki prednost pred drugimi prosilci. Prošnje je uložiti do 24. avgusta na e. k. namestništvu pred-edništvo.

Razpis služeb v finančni stroki. V območju e. k. finančnega ravnateljstva v Trstu je razpisana služba računskega svetovaleca v VIII., eventualno računskega revidenta v IX., eventualno računskega oficijala v X., eventualno računskega asistenta v IX. plačilnem razredu. Prošnje z dokazili o poznanju deželnih jezikov je uložiti v štirih tednih (računano od dneva razpisa v »Osservatoriu«, 22. julija) na predsedništvo e. k. finančnega ravnateljstva v Trstu.

Razpis je priobčen samo v nemškem jeziku.

Službi gozdarjev. Na gozdarskem in domenskem ravnateljstvu v Gorici sti razpisani dve službi gozdarjev. Prositelji morajo dokazati, da so položili skušnjo za gozdno varstvo in tehnično pomožno službo. Prositelji, ki so že v državni službi, morajo predložiti prošnje predpisanim službenim potom. Podčastniki, ki so še v aktivni vojaški službi, potom svojih poveljstev. Drugi upravičeni podčastniki imajo doposlati svoje prošnje gori omenjenemu ravnateljstvu in sicer do 5. septembra. Poleg poznanja nemškega in slovenskega jezika se želi tudi poznanje italijanskega.

Izredna ugodnost za naše gg. naročnike. — Z velikim veseljem naznanjamo svojim naročnikom, da smo izposlovali za nje posebno ugodnost, katero bodo gotovo z veseljem pozdravljali. Dogovorili smo se namreč z umetniškimi založništvom B. Koči v Pragi da dopošlje našim naročnikom kot premijo

do konca julija t. l. prekrasno, verno reprodukcijo v barvotisku slike sv. Ciril in Metod od Fr. Urbana, v velikosti 50.70 cm (z belim robom), ki stane v trgovinah K 6.—, samo za doplačilo znižano na K 1, franko po pošti K 1.20 Isto sliko v belem modernem okvirju namesto za K 14.—, samo za K 10.— Škatlja za to stane K 1.50.

Za ceno in jakost tega dela daje nam poročstvo slavnoznano ime češkega umetnika Resna strega pobožnost diše iz obrazov čestitljivih solunskih bratov, katera stoječa pred bizantinskim oltarjem, kažeta evangelij, katterega so pred tisoč leti prinesli v češke dežele.

Upamo, da uporabijo naši naročniki to posebno ugodno priliko in si naroče za to nenavadno nizko ceno prekrasno sliko, ki bo gotovo jako lepo krasila vsako slovensko hišo. Tako počastite najlepše spomin svetih solunskih bratov. Tako dovršena slika naših blagovestnikov in za tako čudovito nizko ceno, dosedaj nikjer ne ekzistira!

V ta namen izvolite odstriči dolnji kupon, prilepiti ga na odrezek pošne nakaznice ter poslati ga z zneskom K 1.20 umetniškemu založništvu B. Koči v Pragi. Potem se vam slika franko po pošti dopošlje takoj.

Vremenski vestnik. Včeraj toplomer ob 7. zjutraj 21.04, ob 2. uri popoldne 26.8 C. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 762.0 — Danes plima ob 11.13 predp. in ob 9.37 pop.; oseka ob 5.31 predpoludne in ob 5.27 popoldne.

Vesti iz ostale Primorske

× **Akad. fer. društvo »Adrija« v Gorici** nameruje prirediti dne 9. avgusta veliki ljudski shod v prilog slovenski ljudski šoli in slovenski gimnaziji v Gorici ter slovenski univerzi. — Slovensko dijaštvo je nastopalo v vprašanju slovenske univerze doslej vedno kompaktno; zato pozivljamo vse slovenske visokošolce, da se udeležijo omenjenega shoda. — Ker se bo razven vseučilišnega vprašanja razpravljalo tudi o slov. šolstvu v Gorici, bo imelo ravno izvangoriško dijaštvo priliko, spoznati našo borbo v najnajnnejših kulturnih potrebah.

Natanjnejši vsposed se objavi pravočasno.

Na večer 8. avgusta se bo vršil redni letni občni zbor akad. ferijalnega društva »Adrija«.

× **»Sokol« na Reki.** Na Reki sanjuje »Sokol«. Priprave se vrše žurno, da se ta lepa misel oživotvori čim prej.

× **V Opatiji** je bilo od 1. septembra 1902 do vstega 22. julija 18.338 oseb. Od 16. julija do vstega 22. julija 1903 je prirastlo 618 oseb. Dne 22. julija je bilo navzočih 2088 oseb.

× **Učiteljski službi.** Razpisani sti službi učiteljev-voditeljev na mešanih ljudskih šolah v italijanskim in hrvatskim učnim jezikom v Fontanah in Sv. Lovrežu Pazinatskem. Prošnje je uložiti na e. k. okrajnem šolskem svetu v Poreču. Prositelji morajo dokazati tudi vsposobljenost za nadomestno poučevanje veronauka.

Javni ples priredijo vaški mladeniči v Šmarjah pri Sežani v nedeljo dne 2. avgusta t. l. na dvorišču pri g. Macarolu. Cena 10 stot. za komad. — Začetek ob 4. uri popoldne.

Vesti iz Štajerske.

— **Tako je!** »Südsteierische Presse« je bila protestirala proti imenovanju nekega geometra za Ptuj, ki (geometer namreč) ne zna ni besedice slovenski, tako, da mora posredovati tolmač, ko hoče ta javni funkcionar občevati s slovenskimi strankami. »Grazer Tagblatt« je pa menil, da je na ta protest kar sapa zaprl mariborskemu listu, sklicevaje se na to, da sta v Celju dva Čeha nameščena kakor geometra, od katerih eden da tudi ni znal ni besedice slovenski, ko je bil pred desetimi leti imenovan v Celje.

»Südsteierische Presse« ne oporeka tej napovedbi in pripoznava nje resničnost. Opozarja pa na neko malenkost. Na to namreč, da si je Čeh v pol leta pridobil potrebno znanje slovensč ne, dočim se Nemci ne priučijo našemu jeziku niti v dvajsetih letih, ker se — nočejo!! To je razlika med nemškimi in slovenskimi uradniki! »Südsteierische Presse« pripominja:

»Nam je vse eno, kateri narodnosti pripada uradnik, kar pa zahtevamo od njega s polno pravico, je, da umeje jezik naroda, s katerimi občuje.«

Tako je! Vendar pa treba nekoliko spopolniti to izjavo v mariborskem listu. Poleg poznanja jezika naroda moramo od javnega uradnika zahtevati še nekaj drugega, zelo važnega: zahtevati moramo tudi spoštovanje do naroda! Mi mrzimo celo še bolj tacega uradnika, ki umeva jezik naroda in ga — zaničuje celo v svojem uradnem delokrogu.

Pa še nekaj treba pripomniti. Mi se zadovoljujemo tudi z uradnikom Neslovenecem, ako je popolnoma kvalificiran za službovanje med našim narodom. Slovesno pa moramo protestirati proti temu, da bi se radi uradnikov Neslovenecov, ki službovno znajo slovenski, odriivali in zapostavljali slovenski uradniki le zato, ker so — Slovenci! Princip, da ni gledati na narodnost uradnika, ampak edino le na njegovo vsposobljenost, naj ne velja samo na naši, ampak tudi na strani neslovenecov in izlasti e. k. vlade! Naš narod je narajzen, hvala B gu, in naši uradniki znajo delati. Čim bo o imenovanjih odločevalo le vsposobljenost in ne bo imela več besede averzija nasproti nam Slovencecem, potem se nam ne bo bati, da ne bomo imeli dovolj svojih uradnikov v vseh strokah!

Razne vesti.

Grozne posledice vojaških vaj. Budimpeštanski »Matijer Orszag« je prvi prinesel vest o groznih posledcah vojaških vaj v Hercegovini. Isti list pripoveduje, da sta dva batalijona 12. pešpolka imela dne 20. t. m. vojaške vaje med Trebinjem in Bilekom. Radi grozne vročine, ki je vladala tega dne, padlo je na maršu 450 vojakov, od katerih je 19 njih takoj umrlo; 40 njih je v smrti nevarnosti, o ostalih se pa ne ve, v kakem stanju se nahajajo. En vojak da je znorel.

Uravno poročilo je to vest ublažilo le v toliko, da je le 15 vojakov umrlo na solčarici, kar pa je zelo slaba tolažba.

Včerajšnja »Zeit« konstatira, da se razmerno le v najkrajnjih bitkah dogajajo tako velike zgube. Značilo je, da niti zavzetje utrdb Trebinje, ki se je dne 8. septembra 1878. dogodilo po avstrijskih četah, ni zahtevalo toliko človeških žrtev, kolikor so jih 20. t. m. zahtevale vojaške vaje pri Trebinju; o zavzetju te trdnjave je namreč bilo le 9 vojakov ubitih in 12 ranjenih.

Dogodek na teh vojaških vajah v Hercegovini je tako kričeč dokaz o trpinčenju vojakov v avstro ogrski vojski, da v polkrep ljenje tega res ne treba pisati še posebnega komentarja. In tudi ta dogodek je sad onega germanskega duha in značaja, ki vlada v naši vojski. Vsa naša vojska mora ječati pod pritiskom nemške trdosrčnosti in nemškega »muss sein« načela. V naši vojski ne vlada le nemški poveljni jezik, marveč vlada tudi pravi germanski dub, ki se krasno zrcali v trebinjskem slučaju.

Brzobjavna poročila.

Po papeževi smrti.

DUNAJ 27. (B.) Danes predpoludne je bila povodom papeževe smrti slovesna žalovalna služba božja za dunajsko garnizijo. Službo božjo je opravil vojni škof Belopotocki. Udeležili so se vojni minister Pitreich, mestni poveljnik in mnogi visoki vojaški dostojanstveniki.

ISCHL 26. (B.) V tukajšnji župai cerkvi je bila danes slovesna služba božja v zaprosenje srečne izvolitve novega papeža. Službe božje so se udeležili cesar in več nadvojvod, oziroma nalvojvodinj. Mnogo dam in gospodov iz visoke aristokracije, uradnikov, občinski zastop itd.

RIM 27. (B) Radi del v pripravo protestorov za konklave je kardinal Rampolla zapustil svoje stanovanje in se preselil v palačo, prepuščeno mu kakor višjemu duhovniku cerkve sv. Petra. Na delih za konklave je uslužbenih 310 delavcev.

Novi skupni finančni minister.

DUNAJ 27. (B.) Skupnim državnim finančnim ministrom namesto pok. pl. Kallaya je imenovan dosedanji odposlanec v Atenah, Burian. Istega zaprišeže cesar v Ischlu dne 29. t. m.

Knez Ferdinand Bolgarski.

KOBURG 27. (B.) Knez Ferdinand Bolgarski je dospel danes zjutraj semkaj se svojim spremstvom.

Gibanje za splošno volilno pravico.

DUNAJ 26. (B) Predpoludne je bilo v Praterju socialno-demokratsko zborovanje za splošno in jednako volilno pravico. Zborovanje se je izvršilo mirno. Na povratku iz Praterja je prišlo pred mestno hišo do demonstracij, o čemer je bilo aretiranih 11 oseb.

Kralj Peter na grobu Karadjorje.

BELIGRAD 26. (B.) Kralj Peter je obiskal danes v Topoli grobišče Karadjordje. Občinstvo, ki je prihitelo v velikem številu, je prirejalo živahne ovacije.

Med Japonsko in Rusijo.

LONDON 26. (B.) »Times« javljajo iz Tokio 26. t. m.: Vzemirajoče vesti, priobčene v Angliji o vojnih pripravah Japonske, so popolnoma neosnovane. Res je sicer, da v Japonski narašča ogorčenje radi pogajanj z Rusijo, vendar pa narod in vlada ohranjata mirnost.

Oporoka Leva XIII.

RIM 26. (B.) Kakor javlja Tribuna, se je kongregacija kardinalov bavila danes izključno s prečitavanjem papeževe oporoke. Lastnoročno pisana oporoka določa: Za časa pontifikata pridobljeno premoženje pripade cerkvi. Drugo rodbinsko premoženje podeduje Ljudevit Pecci, ker so bili drugi sorodniki že poprej obdrevani. Testament je datiran od 8. julija 1900. Izvrševalci oporoke so določeni kardinali Rampolla, Meani Cretoni.

Izdajatelj in odgovorni urednik FRAN GODNIK.

Lastnik konsorol lista »Edinost«.

Natisnila tiskarna konsorcija lista »Edinost« v Trstu

Svoji k svojim!
ZALOGA
pohištva
dobro poznano
tovarne mizarske zadrage v Gorici (Solkan)
vpisane zadrage z omejenim poročtvom
prej Anton Černigoj
Trst, Via di Piazza vecchia (Rosario)
št. 1. hiša Marenzi.
Največja tovarna pohištva primorske dežele.
Solidnost zjamčena, kajti les so osušil v to nalašč pripravljnih prostorih a temperaturi 60 stopinj. — Najbolj udobne, modern sestav. Konkurenčne cene.
Album pohištva brezplačno.

Velikanska množina meglenege in svetlega tapetovanega ali kuhinskega pohištva se prodaja in nekaj časa p najugodnejših cenah v krasni dvorani Tercicore, ul. Chiozza 5. I. Slavno očinstvo se najljudejše vabi si ogledati rastavljene predmete od 9—12 predp. in od 2—7 ure zvečer.

Kočija v dobrem stanu, z enim ali dvema konjema se tako prod. Naslov: Jakob Klein ul. Molin piccolo nasproti restavracije. »Alla città di Frankfurt«.

Tovarna pohištva
Aleksander Levi Minzi
ulica Tesa št. 52. A.
(v lastni hiši.)
ZALOGA:
Piazza Rosario (šolsko poslopje).
Cene, da se ni bati nikake konkurence.
Sprejemajo se vsakovrstna dela tudi po posebnih načrtih.
Ilustrovan cenik brezplačno in franko.

Sprejema zavarovanje človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod take ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica. Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt z zmanjšujočimi se vplačili.

Vsak član ima po preteku petih let pravico do dividende.

„SLAVIJA“
vzajemna zavarovalna banka v Pragi.
Rezervni fond **25.000.000 K.** Izplačane odškodnine: **75.000.000 K.**
Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slovansko-narodno upravo.
VSA POJASNILA DAJE:
Generalni zastop v Ljubljani, čegar pisarne so v lastni bančni hiši v Gospodskih ulicah 12.

Zavarje poslojpa in premičnine pr^o požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, koder posluje.

Dovoljuje iz čistega dobička izdatke podpore v narodne in obéknoristne namene.

Mala oznanila.

Pod to rubriko prinašamo oznanila po najnižjih cenah. Za enkratno insercijo se plača po 2 stot. za besedo; za večkratno insercijo pa se cena primerno zniža. Oglasi za vse leto za enkrat na teden stanejo po 20 K. ter se plačujejo v četrtletnih anticipatnih obrokih. Najmanjša objava 60 stot.

V Trstu.

Zaloga likerjev v sodčih in buteljkah.
Perhauc Jakob ulica delle Acque 12
Zaloga vsakovrstnih vin in buseljk. Postrežba točna, cene zmerne.

Kavarne.
Anton Šorli priporoča svojo kavarno „Commercio“ kjer je shajališče Slovencev. Na razpolago so vsi slovanski in mnogi drugi časniki.

Prodaja manifakturnega blaga
SALARINI
v ulici Ponte della Fabbra št. 2.
in podružnica
„Alla città di Londra“
ulica Poste nuove št. 3. (Brunerjeva hiša)

Izgotovljene obleke za moške, dečke in otroke. Moške obleke od 6.50 do 24 gld; za dečke od 4 do 12 gld. Jopiči iz snovij od 3 do 8 gld. Hlače iz snovij od 2-4 gld. ravno take iz najfinejše volne od 4.50 do 8 gld. Velik izbor finih površnikov v barvah od 8 do 24 gld. Volnene obleke za otroke od 2-12 let od 2.50 do 9 gld; isti iz platna od 1 do 5 gld. Haveloki (Loden) za moške, dečke in otroke po zelo zmernih cenah. Hlače od moškihina za delavce (iz lastne predilnice v Korminu). Močne srajce lastnega izdelka po 1.20 gld. Zaloga jopičev Orleans, platna, črnega in barvanega satena za pi-sarniško osobje.

Bogat izbor snovij za moške obleke toli na meter koli za naročbe po meri, koje se izvrše v slučaju potrebe v 24 urah.

30 malih stanovanj z eno sobo in kuhinjo se takoj odda v ulici Industria in ul. Guardia v hišah Stolfa. Pisarna v ul. Giuliani št. 20 A, I. nadstr. od 1-2 in 5-7 pop.

Urar F. Pertot Trst ulica delle Poste 1, vogal ul. Carintia. Prodaja srebrne ure od 3 gld. na prej, zlate ure od 8 gld. naprej. Izbor stenskih ur, regulatorjev i. t. d. Popravlja vsakovrstne ure po jako zmernih cenah.

Alojzij Svagel

TRST - Ul. Farneto 8. - TRST
priporoča svojo zalogo jestvin, kolonijalij, vsakovrstnega olja, najfinejše testenine po jako nizkih cenah, nadalje moko, žito, kavo, sladkon.
Razpošilja blago tudi na deželo bodisi na drobno ali debelo.
Cenike na zahtevo franco.

FERDO GUŠTINČIČ

klesarski mojster
TRST (via Giuliani 11) — BARKOVlje (zraven pokopališča)
Izvršuje vsakovrstna in najfineja ornamentalna dela kakor n. pr.: oltarje, spomenike, kipe, poprsja. — Razna dela iz mramorja, cementa in gipsa, kakor tudi slike po fotografiji v vsakovrstnih formatih itd. itd. Več slik je na ogled v Narodnem domu v Barkovljah.

Lastni kamenolom v Petrovici (Repen).
Žage na motor.

Cene po pogodbi in jako nizke.
Priporočuje se slav. slovenskemu občinstvu za obile naročbe udani

Ferdo Guštinčič
klesarski mojster.

Posojila

ne manjše od **10.000 kron**
na hiše, zemljišče, dedščine
KAROL OFNER

Ulica Caserma št. 6. - TRST. - Ulica Caserma št. 6.
(Posredovalci izključeni).

Rudolf Aleks. Varbinek zaloga glasovirjev

najboljših tu- in inozemskih tovarn

Borzni trg št. 2 II. nadstropje

(nasproti sladčičarne Urbanis).

Razposojevanje, menjava, prodaja proti takojšnjemu plačilu, kakor tudi na obroke.

Konkurenčne cene

Najstarejša slovenska tovarna in zaloga pohištva

Andrej Jug

TRST — ulica sv. Lucije št. 12 (zadej c. k. sodnije) — TRST

priporoča svojim cenjenim rojakom svoje najboljše in trpežno pohištvo, bodisi svetlo ali temno politirano, kakor za spalne, jedilne in vizitne sobe. Sprejema tudi naročbe za vsakovrstne izdelke po načrtu ali poprave, krtere izvrši v najkrajšem času in v polno zadovoljnost naročitelja.

Cene brez konkurence.

Za obilne naročbe se toplo priporoča svojim rojakom v mestu, okolici in na deželi: v zmislu gesla: **Svoji k svojim!**

Ivan Semulič

v Trstu, Piazza Belvedere (nova hiša)

priporoča slavnemu občinstvo v Trstu

in okolici kakor tudi po deželi, svojo

bogato zalogo pohištva.

V zalogi ima vsakovrstno pohištvo najfineje in drugih vrst iz trdega in belega lesa. Volnene postelje in prodaja volne v vsaki množini. Cene so zmerne in postrežba točna in poštena.

Pašti, makaronom itd.

se pravi slovensko

testenine.

Najboljšim testeninam pa se pravi
Ilirske testenine.

Gospodnje, ne zahtevajte tedaj po prodajalnicah pašte, ampak „Ilirske testenine“, ktere se vdobe v škatljah po 1/2 in 1/4 kg.

Svoji k svojim Pavel Gastwirth

Trst, ulica Madonnina 3.

Zaloga pohištva, popolnih sob.

Dunaj—Trst.

Železno pohištvo, zrealo iz Belgije. — Podobe v izboru in tapetarija. — Ure, šivalni stroji za dom in obrt po najugodnejših cenah.

Tovarna za cementne plošče

ANDREJ STOLFA

Trst. - ulica dell'Industria št. 1. - Trst.

Cementne plošče uredene od 25 in 33 cm, šestvoglne plošče od 20 in 25 cm po K 2.— □m.

Plošče v risanjih po dogovoru. — Se ne boji nikake konkurence bodisi glede cene ali kakovosti blaga.

JAKOB BAMBIČ

- trgovec z jedilnim blagom -

Via Giulia št. 7.

Priporoča svojo zalogo jestvin, kolonijalij, vsakovrstnega olja, navadnega in najfinejega. Najfineje testenine po jako nizkih cenah ter moko, žita, ovsu in otrobi. Razpošilja naročeno blago tudi na deželo na debelo in drobno po jako nizki ceni.

Hôtel Št. Peter na Krasu

Omnibus k vsakemu večernemu vlaku.

Na razpolago kočije, karete in sploh vozovi za prepeljevanje oseb in prtjage.

Postelje od K 1.60 do K 2.—

Dobra kuhinja.

Točna postrežba.

Cenjenim potovalcem se priporoča za obilen obisk

Fran Geržina

lastnik.

Gostilna

„ALLA BELLA VEDUTA“

ulica Romagna št. 20

nasproti vojašnici.

● Zbirališče slovenskih delavcev ●

Toči se pristno istrsko in vipavsko vino ter dalmatinski opolo.

Izvrstna kuhinja. — Vse po najnižjih cenah.

Priporoča se za mnogobrojen obisk ter kliče »Na zdar!« vsem slov. bratom

Gorazd Ivančič

gostilničar.

Nova manifakturna prodajalnica Cobau & Gentili

ulica delle Poste št. 8

ogel ul. Valdirivo.

SPECIJALITETA:

Izgotovljeno perilo za moške in ženske.

Najnovije kravate. Moderci.

Ravnokar je došla obleka za ženske po najnovijem kroju. Cena od gld.

2.48 naprej.

Izbor drobnarij.

Najugodnejše cene.

„LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA“ v LJUBLJANI

Polnovplačani akcijski kapital
K 1.000.000

Kupuje in prodaja

vse vrste rent, zastavnih pisem, prioritet, komunalnih obligacij, srečk, delnic, valut, novcev in deviz.

Promese izdaja k vsakemu žrebanju.

Špitalske ulice šte. 2.

Zamenjava in eskomptuje
izrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapale kupone.

Daje predujme na vred. papirje.
Zavaruje srečke proti kurznim izgubi

Vinkuluje in divinkuluje vojaške ženitninske kavcije.

Eskompt in inkasso menic.

Bor-va naročila.

Podružnica v Spljetu

(Dalmacija.)

Denarne vloge vsprejema

v tekočem računu ali na vložne knjižice proti ugodnim obrestim. Vložni denar obrestuje od dne vloge do dne vzdiga.

Promet s čeki in nakaznicami.